

POSTANOWIENIE

Dnia 26 kwietnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wiliński

w sprawie **M. M.**
podejrzanej o czyn z art. 300 § 2 k.k.
po rozpoznaniu w dniu 26 kwietnia 2023 r.
na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.
kasacji wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich
na niekorzyść podejrzanej
od postanowienia Sądu Rejonowego w Kołobrzegu
z dnia 18 marca 2022 r., sygn. akt II Kp 471/21
utrzymującego w mocy postanowienie prokuratora
Prokuratury Rejonowej w Kołobrzegu
z dnia 10 listopada 2021 r., sygn. akt PR Ds.[...]

p o s t a n o w i ł:

**uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę do
ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Kołobrzegu.**

UZASADNIENIE

Kasacja Rzecznika Praw Obywatelskich jest oczywiście zasadna w stopniu
wymaganym przez art. 535 § 5 k.p.k., co umożliwiło jej rozpoznanie na posiedzeniu.

Rzecznik Praw Obywatelskich postawił w kasacji zarzut rażącego i
mogącego mieć istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenia prawa procesowego
tj. art. 433 § 2 k.p.k. i art. 94 § 1 k.p.k. i art. 98 § 1 k.p.k., polegającego na
nierozpoznaniu zarzutów podniesionych w zażaleniu pełnomocnika procesowego
pokrzywdzonego R. M. i odrębnym zażaleniu pokrzywdzonego R. M., co
skutkowało przeprowadzeniem nieprawidłowej kontroli odwoławczej postanowienia

prokuratora Prokuratury Rejonowej w Kołobrzegu o umorzeniu dochodzenia PR Ds. [...] przeciwko M. M., podejrzanej o popełnienie przestępstwa określonego w art. 300 § 2 k.k.

Podnosząc powyższe skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Kołobrzegu.

Uchybienie wskazane w kasacji Rzecznik Praw Obywatelskich rzeczywiście w niniejszej sprawie wystąpiło.

Postanowieniem z dnia 10 listopada 2021 roku prokurator Prokuratury Rejonowej w Kołobrzegu umorzył dochodzenie w sprawie o sygn. akt PR Ds. [...] przeciwko M. M., podejrzanej o popełnienie przestępstwa określonego w art. 300 § 2 k.k., tj. o to, że w dniu 12 grudnia 2019 r. w Kołobrzegu, w celu udaremnienia wykonania postanowienia Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 5 marca 2019 r. w sprawie o sygnaturze akt I Acz 42/19 uszczupliła zaspokojenie swojego wierzyciela R. M. w ten sposób, iż na podstawie faktury nr [...] z dnia 12 grudnia 2019 r. zbyła na rzecz R. K. samochód osobowy marki V. o numerze rejestracyjnym [...] - podlegający zajęciu w sprawie I Acz 42/19, przy czym działanie to naraziło na uszczuplenie roszczeń wierzyciela R. M. w kwocie 49 200 zł. Podstawą rozstrzygnięcia procesowego prokuratora było stwierdzenie braku znamion czynu zabronionego określonego w art. 300 § 2 k.k., w ocenianym zachowaniu podejrzanej.

Na postanowienie prokuratora Prokuratury Rejonowej w Kołobrzegu o umorzeniu dochodzenia złożono dwa zażalenia - zarówno pełnomocnika procesowego pokrzywdzonego, jak też osobiste pokrzywdzonego R. M.. W obydwu zażaleniach podniesiono szereg zarzutów. W szczególności w osobistym zażaleniu pokrzywdzonego wskazano szczegółowo liczne zarzuty dotyczące błędnej oceny materiału dowodowego, obrazy przepisów prawa materialnego, obrazy przepisów prawa procesowego wraz z ich uzasadnieniem.

Postanowieniem z dnia 18 marca 2022 r. Sąd Rejonowy w Kołobrzegu otrzymał w mocy zaskarżone postanowienie prokuratora Prokuratury Rejonowej w Kołobrzegu o umorzeniu dochodzenia. Treść przedstawionego uzasadnienia nie odnosi się do żadnego z przedstawionych w obu zażaleniach zarzutów. Jest kilkuzdaniowa i niezwykle ogólnikowa. Zawiera niewiele ponad stwierdzenie, że zaskarżone orzeczenie nie jest dotknięte „jakąkolwiek obrazą prawa materialnego i błędem w ustaleniach faktycznych” i że „wskazane przez żalącą zarzuty nie mogą zostać uwzględnione”. Uzupełnione jest przez trzy zdania o charakterze abstrakcyjnym, nie wykazujące związku z konkretną sprawą i zarzutami. Rację ma Rzecznik, gdy podnosi, że treść uzasadnienia, w tym użycie liczby pojedynczej na oznaczenie środka odwoławczego jako „zażalenie” oraz określenie „żałająca”

świadczy nadto jednoznacznie, że Sąd miał w polu widzenia jedynie zażalenie wniesione przez pełnomocnika procesowego pokrzywdzonego R. M. w osobie adw. E. H., a w ogóle nie badał, nie rozważał i nie brał pod uwagę treści zarzutów zażalenia wniesionego przez samego pokrzywdzonego Rafała Michalskiego.

W sposób oczywisty Sąd Rejonowy w Kołobrzegu nie sprostął w tej sprawie obowiązkowi rzetelnej kontroli odwoławczej, o którym mowa w art. 433 § 2 k.p.k. Z utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika w sposób niebudzący wątpliwości, że nie tyle obszerność uzasadnienia wydanego orzeczenia, co jego jakość wskazują na poziom kontroli odwoławczej. Sąd odwoławczy jest zobowiązany rozważyć wszystkie wnioski i zarzuty wskazane w środku odwoławczym. Co więcej, jeśli w sprawie wniesiono i przyjęto do rozpoznania więcej niż jeden dopuszczalny środek zaskarżenia to obowiązek ten dotyczy ich wszystkich. Pisemne uzasadnienie wydanego przez sąd orzeczenia jest wprawdzie tylko potwierdzeniem i odzwierciedleniem realizacji spoczywającego na sądzie odwoławczym obowiązku kontroli. Jednak brak uzasadnienia (gdy jest wymagane), albo jego sporządzenie w taki sposób - jak w niniejszej sprawie - który uniemożliwia zrozumienie czym kierował się sąd wydając orzeczenie i dlaczego zarzuty oraz argumenty podnoszone w środkach odwoławczych uznał za zasadne lub niezasadne, stanowi rażące naruszenie obowiązków kontrolnych sądu. Podkreślić należy przy tym, że niemożliwe jest abstrakcyjne i dokładne wskazanie zakresu szczegółowości rozważań sądu odwoławczego, ilości poświęconych temu zdań czy stron tekstu. Odpowiadać muszą one bowiem układowi procesowemu sprawy, przedmiotowi i zakresowi kontroli, podniesionym zarzutom i ich uzasadnieniu. Sąd Najwyższy wielokrotnie wskazywał na obowiązujące w tym zakresie standardy. Nie każde też subiektywne przekonanie strony o braku dostatecznie szczegółowego uzasadnienia jest trafne. Z pewnością także nie musi być ono równie szczegółowe i obszerne co podnoszone zarzuty. Musi jednak być konkretne, odnosić się do okoliczności faktycznych i prawnych danej sprawy oraz pozwalać na poznanie motywów wydanego rozstrzygnięcia. W tej sprawie mamy do czynienia z uzasadnieniem, z którego nie tyle wynika, że pominięto którykolwiek z zarzutów środka odwoławczego, lecz, że nie odniesiono się do żadnego z nich. Motywy rozstrzygnięcia Sądu pozostają nieznane, a nadto wskazują na rozpoznanie jedynie jednego z dwóch wniesionych zażaleń. Tymczasem to właśnie drugi środek odwoławczy, osobiste zażalenie pokrzywdzonego zawiera szczegółowe zarzuty, także o charakterze procesowym, o których w uzasadnieniu kontrolowanego postanowienia próżno szukać choćby słowa. Sposób postąpienia Sądu odwoławczego czyni zasadnym twierdzenie o fasadowej i pozornej kontroli odwoławczej w tym przypadku. Uchybienie to ma niewątpliwie rażący charakter i mogło mieć wpływ na treść wydanego orzeczenia.

Powyższe nie wskazuje jeszcze samoistnie, co oczywiste, na zasadność wniesionych zażaleń, a jedynie na obowiązek rzetelnej ich oceny. Obowiązek ten,

spoczywa na Sądzie Rejonowym w Kołobrzegu, który przy ponownym rozpoznaniu sprawy winien mieć w polu swej uwagi oba wniesione środki odwoławcze i zawarte w nich zarzuty.

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

[SOP]

[ł.n]